Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 25 (3025)

СУБОТА 8 лютого 2003 року

Три головні завдання

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Учора під час зустрічі з послом США в Україні Карлосом Паскуалем Голова Верховної Ради Володимир Литвин назвав три пріоритети роботи українського парламенту на нинішню сесію. Перший — здійснення практичних кроків у напрямі реалізації політичної реформи. Другий — довиконання усіх зобов'язань законодавчого характеру, що їх узяла Україна під час вступу до Ради Європи, а також налагодження системної роботи з реалізації планів співробітництва з ЄС та НАТО. І третій — ухвалення Податкового кодексу та комплексу законодавчих документів із здійснення пенсійної реформи. А загалом, підкреслив Володимир Литвин, до середини липня Верховна Рада має розглянути майже 800 законопроектів.

Карлос Паскуаль відзначив чітку організацію роботи українського парламенту, що спостерігається останнім часом. Він також запевнив, що Сполучені Штати підтримають зняття санкцій FATF проти України, як тільки ухвалені Верховною Радою зміни до банківського законодавства наберуть чинності.

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Землі і... мови!

Ранкове засідання 7 лютого

На початку засідання парламентарії скористалися нагодою визначитися з приводу депутатських запитів. Інтереси депутатів тут дуже широкі, скажімо, відомий своєю активністю Юрій Кармазін є автором одразу трьох депутатських запитів, що стосуються проблем хижацького знищення лісів в одній з областей України, службової підробки і видачі документів на автомобілі начальником управління ДАІ однієї з областей, заниження державної частки у статутному фонді Полтавської газонафтової компанії. А ось Андрій Шкіль пропонує відповідним державним органам переглянути справу Сергія Іванченка, порушену за фактом замаху на кандидата у Президенти України. Микола Томенко звернувся до Генерального прокурора з приводу, як він указує, запровадження цензури у транспортній галузі.

(Закінчення на 2-й стор.).

Поговорили по–сусідськи

Учора в Києві відбулося засідання «Україна—Трійка ЄС» на рівні міністрів закордонних справ, у якому брав участь Генеральний секретар Ради міністрів ЄС Хав'єр Солана. Цього самого дня відбулася зустріч Міністра закордонних справ України Анатолія Зленка з Хав'єром Соланою. Як передає УНІАН, під час зустрічі міністр зазначив, що 2003 рік має стати роком виходу України з тіні країн — кандидатів на вступ до ЄС. І наголосив, що Україна не хотіла б, аби наш кордон з новими членами ЄС «перетворився на так звану шенгенську стіну».

Анатолій Зленко підкреслив, що Україна багато разів заявляла про своє бажання стати повноправним членом ЄС, але «для початку ми повинні стати повноправним партнером Євросоюзу, а не сусідом».

У зустрічі з міністром закордонних справ також брав участь перший заступник міністра закордонних справ Греції Анастасіос Яннітсіс, який зазначив, що Євросоюз постійно працює над зміцненням відносин із новими сусідами, серед яких Україна «є дуже важливим».

ОФІЦІЙНО

Київ став регіональним центром

Учора в Києві відбулася урочиста церемонія відкриття Регіонального представництва Світового банку по Україні, Білорусі та Молдові. У церемонії взяли участь директор Світового банку по Україні Білорусі та Молдові Лука Барбоне, Перший віце-прем'єр-міністр України Микола Азаров, посли Білорусі, Молдови, США та інші представники дипломатичного корпусу. Нагадаємо, що Світовий банк готує стособно України нову стратегію допомоги на 2003—2007 роки. Програмна системна позика загальною сумою 750 мільйонів доларів, затверджена у вересні 2000 року, є базовою у стратегії допомоги СБ України.

КАРТИННА ГАЛЕРЕЯ

Жан-Франсуа Мілле (1814—1875 рр.).

Селянки з хмизом (близько 1858 р.).

Полотно, олія. Ермітаж. Санкт–Петербург.

ПРОФЕСІОНАЛИ склали обітницю

Понад сто працівників та волонтерів столичного Центру соціальних служб для молоді днями склали обітницю «розглядати благополуччя людей ... як основний обов'язок перед територіальною громадою Києва та колегами». На переконання директора Костянтина Шендеровського, так заклад перейде на новий рівень роботи. Нині в центрі задіяно 459 спеціалістів та більш як тисячу волонтерів. Лише торік вони надали понад 900 тисяч соціальних послуг. Однак зупинятися на досягнутому тут, схоже, не збираються.

Фото Богдана МАСЛЯНИКА.

У НОМЕР

Стортинг — Верховна Рада по-норвезьки

Зустрічами в Стортингу — найвищому законодавчому органі Королівства Норвегії — розпочнеться в понеділок дводенний візит до цієї країни української парламентської делегації з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином.

Після переговорів з Президентом Стортингу Йоргеном Космо українських депутатів прийме король Норвегії Харальд V, а у вівторок мають відбутися зустрічі Володимира Литвина з Прем'єр-міністром Королівства Кьєлем Магне Бондевіком і норвезьким міністром закордонних справ Яном Петерсеном. Програмою візиту заплановано також переговори з представниками ділових кіл Норвегії.

ВИРОБНИЦТВО

«Бройлерні» осетри

У Бердянську мають намір вирощувати осетрів у заводських умовах.

Такий завод планують побудувати на базі Бердянського водосховища, де колись — у гирлі Берди — нерестились осетрові. Прогнозовані виробничі потужності осетрового підприємства — не лише 50 тонн товарної червоної риби та 2—3 тонни чорної ікри щороку, а й чотири мільйони екземплярів осетрового молодняку для поповнення рибних запасів Азовського моря. Реалізація проекту потребує двох мільйонів доларів інвестицій. Проте затрати, як стверджують фахівці, компенсуються вже за три роки. Та чи вдасться бердянцям переконати в цьому потенційних інвесторів? Риба шукає, де глибше, а інвестор, як відомо, — де йому ліпше.

Олександр АБЛІЦОВ.
Запорізька область.

Суд може все. Але не завжди

Конституційний Суд України визнав неконституційними положення статей Кримінально-процесуального кодексу, які не дозволяють оскаржити в суді постанови слідчого або прокурора про порушення кримінальної справи щодо певної особи в період досудового слідства.

Таке рішення КС оголосив у четвер, розглянувши подання Верховного Суду України про конституційність деяких статей КПК, **повідомило агентство «Інтерфакс-Україна».**

(Закінчення на 2-й стор.).

ФУТБОЛ

На матч до Ізміра

Головний тренер національної збірної України Леонід Буряк оголосив склад на міжнародну товариську зустріч із бронзовим призером чемпіонату світу-2002 —збірною Туреччини, котра відбудеться 12 лютого.

Воротарі: Шовковський («Динамо»), Шутков («Шахтар»); **оборонці** — Старостяк, Попов (обидва — «Шахтар»), Дмитрулін, Несмачний, Радченко, Федоров (усі — «Динамо»), Лужний («Арсенал», Англія), Єзерський («Дніпро»), Скрипник («Вердер», Німеччина); **півоборонці** — Тимощук, Зубов (обидва — «Шахтар»), Гусін («Динамо»), Ротань («Дніпро»), Коновалов («Арсенал», Київ), Кормильцев («Торпедо», Росія), Калиниченко («Спартак», Росія), Серебренников («Брюгге», Бельгія); **нападники** — Воробей («Шахтар»), Мелащенко («Динамо»), Шевченко («Мілан», Італія), Воронін («Майнц», Німеччина), Ребров («Фенербахче», Туреччина).

* * *

Київське «Динамо» провело два контрольні матчі на тренувальному зборі в Португалії. З лідером першого норвезького дивізіону клубом «Фредрікстад» — 0:0. Потім кияни виграли у португальського клубу «Ольнаненсе» — 2:0 (Мелащенко, 66, Гусін, 84, з пенальті).

■ Упродовж двох діб на Закарпаття впала майже місячна «доза» снігу. На високогір'ї його покрив сягнув 40—50, а в Ужгороді — 20 сантиметрів. Снігоочищувальна техніка облавтодору (майже 150 машин) працює у цілодобовому режимі. Особливу увагу приділяють міжнародним автомобільним трасам, що проходять гірськими перевалами. Затримки руху автотранспорту нема, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.** А тим часом у Березанському районі на Миколаївщині затоплено 136 будинків у шести селах. Лихо спричинив різкий підйом води в річці Сосик — унаслідок потепління талий сніг та лід підвищили її рівень на 2,5 метра. Постраждало 395 осіб. Нині затоплення загрожує ще чотирьом населеним пунктам, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

■ Сьогодні та завтра в Україні зберігатиметься хмарна погода з проясненнями, часом сніг та дощ, у південній частині місцями сильні опади, ожеледь, налипання мокрого снігу, хуртовини, пориви вітру 15—20 м/с. У північних та східних областях — без істотних опадів. На дорогах сильна ожеледиця. Вітер північний, північно-східний, 5—10 м/с.

Температура в південній частині — від 2° морозу до 3° тепла, в Криму — до 9° тепла, на решті території вночі — 3—8° морозу, місцями — 10—13° морозу, вдень — 0—5°, на сході — до 8° морозу.

10—11 лютого без істотних опадів, лише на півдні 10 лютого невеликий сніг. Відбудеться зниження температури на 3—6°.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

У столиці проходить Міжнародний конкурс кобзарського мистецтва імені Григорія Китастого

ПОЛІТИКА

Голосування — раз на тиждень

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Вечірнє засідання 6 лютого

Розгляд проекту постанови про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України нагадав відомий вислів, що вся пара машини пішла в свисток, а не на корисну роботу. Бо після тривалого обговорення пропонованого проекту депутати так його й не підтримали.

Доповідач Адам Мартинюк (фракція КПУ) закликав колег зняти суперечності, які нині є в чинному Регламенті, коли перша частина статті з процедури голосування спростовує другу і навпаки. Виникли вони внаслідок відомої «оксамитової революції», під час якої парламент розколовся на «більшість» і «меншість». Проектом пропонувалося виключити з тексту Регламенту положення, за яким процедура голосування з розглянутих на пленарних засіданнях парламенту законопроектів, проектів постанов Верховної Ради повинна відбуватися раз на тиждень.

Як аргумент наводили факти, коли нерідко за один сесійний день депутати змушені приймати майже сотню законопроектів, що не може не позначатися на їхній юридичній вивіреності; понад десять законопроектів були розглянуті в сесійній залі більш як сто днів тому, але їх ще й досі не проголосовано. Через це, на переконання Станіслава Ніколаєнка (фракція Соціалістичної партії України), забувається зміст, втрачається суть, логіка законопроекту, під час голосування доводиться знову повертатися до обговорення.

Однак прихильники ідеї «щотижневого голосування» вважають, що такі зміни до Регламенту позитивно позначилися на роботі парламенту (вона не блокується під час обговорення законопроектів). Проект постанови вирішено доопрацювати з керівниками фракцій, а вже потім внести узгоджене рішення.

До «резонансних» питань цього пленарного засідання можна зарахувати й проект постанови про державну підтримку газет, що видаються мовами національних меншин. Здавалося, «суто технічне» питання мало б пройти в парламенті без зайвих ексцесів, однак воно спричинило чимало емоцій.

У запропонованому законопроекті заступник голови профільного комітету депутат Сергій Правденко просив колег передати цю справу під опіку держави, а не залишати й надалі під патронатом редакції газети «Голос України». І хоча логіка законопроекту загалом була зрозуміла й аргументована, сам документ зумовив чимало емоційних запитань. Утім, гору вверхи-решт взяла точка зору, яку узагальнив Геннадій Удовенко. Мені соромно, сказав він, за тих, хто забуває про те, що наша держава багатонаціональна. Що ми дванадцятий рік в Україні маємо міжнаціональну злагоду, тому що керуємося законом, який ухвалила ще перша Верховна Рада незалежної України, в якому визнала право національної меншини на більш поважливе ставлення з боку нації, що домінує.

Крім того, депутати розглянули низку законопроектів, зокрема, про ратифікацію міжнародних угод між урядом України та урядами Хашимітського Королівства Йорданія, Сирійської Арабської Республіки, Кувейту, Султанату Оману, Катару. Парламентарії також внесли зміни до Кримінального процесуального кодексу України стосовно підслідності злочинів, до законів про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку щодо осіб, нагороджених відзнакою «Герой України» і про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм.

На повторне читання направлено законопроект про сільськогосподарську дорадчу діяльність.

Микола КОСИЙ.

Нетрадиційний коридор

Фото Олександра СЕРГО (Укрінформ).

Перший залізничний експрес «Вікінг» з великовантажними автомобілями-фургонами вирушив з Іллічівського морського торгового порту на литовську Клайпеду. Далі машини «підуть» на скандинавські країни. Таким чином порт і фірма «Алді», утворивши спільне підприємство, започаткували рух новим транспортним коридором з використанням нетрадиційних методів перевезень. Він дає змогу в п'ять—шість разів пришвидшити транспортування вантажів та вдвоє знизити витрати порівняно з перевезеннями, здійснюваними автошляхами.

Георгій ВОРОТНЮК.

Іллічівськ.

На знімку: учасники церемонії відкриття нового залізничного маршруту (зліва направо) Міністр транспорту України Георгій Кірпа, голова Одеської облдержадміністрації Сергій Гриневецький, начальник Іллічівського морського порту Анатолій Єременко.

Землі і... мови!

Ранкове засідання 7 лютого

(Початок на 1-й стор.).

А загалом у порядку денному нинішнього засідання більш як десять законопроектів. Окремим за вагою слід вважати у цьому переліку документ про внесення змін та доповнень до закону про оренду землі. Він пропонує встановити орендну плату за земельну частку на рівні не менше як п'ять та не більш як десять відсотків від обсягів отриманої з земельної ділянки продукції.

Але з чималої кількості винесених на розгляд законопроектів парламентарії спіткнулися вже на першому — про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов. Питання непросте, адже, як відомо, відповідний закон про ратифікацію Верховна Рада прийняла 1999 року, але його було визнано Конституційним Судом неконституційним. Складний документ і за політизованістю, адже йдеться не лише про мовні інтереси нацменшин а й про неофіційне протистояння державної мови та тієї, що насаджувалася в Україні силою. Хоча, якщо відійти від політизації, то мови низки національних меншин згідно з цією хартією мають бути «імплементовані» у вітчизняну освіту, судову владу, адміністративні органи, ЗМІ, особливо на територіях компактного проживання нацменшин. І це проблема не лише наша, бо з 29 держав, які підписали Хартію, її ратифікована приблизно в половині з них.

Що казати, коли не визначилася і президенська влада. Головуючий на засіданні зачитав два листи — в одному глава держави просить розглянути законопроект як невідкладний, першочергово, а адміністрація Президента пропонує підійти до питання зважено, дати можливість доопрацювати його робочій групі. Тому було запропоновано перенести розгляд на вівторок, однак більшість парламентаріїв його не підтримала. Тож під час розгляду законопроекту в сесійній залі було гаряче. Остаточний вердикт Хартії парламентарії винесуть у день голосування.

Анатолій БЕНЬ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Житлово-комунальні тарифи під контролем депутатів

Депутатська група «Народовладдя» надзвичайно стурбована зростанням тарифів на житлово-комунальні послуги в Одесі. Виступаючи на сесії Верховної Ради України член «Народовладдя» Олексій Козаченко назвав такі кроки одеської міської влади нічим не обгрунтованими та безвідповідальними. «Свою бездіяльність і невміння господарювати органи міського самоврядування намагаються перекласти на плечі населення», — наголосив народний депутат, зазначивши, що рішення міськради викликало справедливе обурення одеситів, спричинило значну напруженість соціальної ситуації в місті, породило масові акції жителів Одеси. Вартість житлово-комунальних послуг є одним із наріжних каменів соціально орієнтованої державної політики. На неприпустимості довільного підвищення цін на ці послуги не раз наголошував і Президент України, а тому будь-яке їх подорожчання обов'язково має передбачати гарантовану грошову компенсацію тим, хто її потребує, — наголосив Олексій Козаченко.

Занепокоєння свого колеги поділяє лідер депутатської групи «Народовладдя» Богдан Губський. Стосовно дій одеської міської влади він, зокрема, зауважив: «Не треба великого розуму, щоб латати власні серйозні проколи в управлінні міським господарством лишень за рахунок напівпорожніх гаманців городян. Набагато важче знайти додаткові джерела наповнення міського бюджету, покласти край розбазарюванню та розкраданню державних коштів». Але у цьому, вважає народний депутат, і є головний критерій мудрості влади, яка покликана відстоювати не ефемерні «інтереси міста», а життєві потреби його населення, не розпалювати протистояння, а забезпечувати стабільність і порозуміння.

Для всебічного та об'єктивного вивчення й аналізу ситуації, перевірки законності дій виконкому Одеської міськради стосовно необгрунтованого підвищення вартості житлово-комунальних послуг депутатська група «Народовладдя» наполягає створити тимчасову спеціальну комісію Верховної Ради України.

Прес-служба «Народовладдя».

Суд може все. Але не завжди

(Початок на 1-й стор.).

Зокрема, КС визнав такими, що не відповідають Основному Закону, положення частини 6 статті 234 і частини 3 статті 236 КПК, які унеможливлюють розгляд судом на стадії досудового слідства скарг на постанову слідчого або прокурора стосовно приводів, підстав та порядку порушення кримінальної справи щодо певної особи.

Водночас КС визнав конституційними положення цих статей, відповідно до яких скарги на постанови слідчого або прокурора про притягнення як обвинуваченого розглядаються судом першої інстанції під час попереднього розгляду справи або під час розгляду його по суті.

КС також визнав відповідною Основному Закону частину 3 статті 120 про можливість продовження досудового слідства, зокрема, на термін більш як шість місяців досудове слідство може буде продовжено тільки у виняткових випадках Генеральним прокурором України.

Франко-німецький двигун працює рівно

Спільна прес-конференція посла Франції в Україні Філіппа де Сюремена та його німецького колеги Дітмара Штюдеманна відбулася вчора з нагоди 40-річчя знаменитої Єлисейської угоди, що підвела риску під складними відносинами держав та відкрила шлях до історичного примирення. Тепер німці і французи відзначають ювілей, і не лише у своїх державах, а й за кордоном. «Ці заходи мають непересічне значення: вони є нагодою згадати про визначальні наслідки, які мало франко-німецьке примирення для становлення Європи, —зазначив Філіп де Сюремен. — Після жорстоких протистоянь, що супідили наших країнам під час трьох військових конфліктів, генерал де Голль та канцлер Аденауер знайшли в собі потрібну відвагу та проникливість, аби заключити остаточний мир та започаткувати співробітництво небаченої до того інтенсивності в усіх напрямах». «Німецько-французьке примирення пішло на користь Європі. І в майбутньому воно буде — і це цілком зрозуміло — значним чинником у процесі об'єднання Європи. Німецько-французьке партнерство — це мотор, без якого ЄС почав би пробуксовувати. А коли працює, то все йде на краще. Тож Єлисейський договір і через 40 років є гарантією єдиної, багатогранної, процвітаючої Європи».

Сьогодні з нагоди події у Києві, в Національній філармонії, має відбутися святковий концерт, теж, до речі, спільний — франко-німецький.

Наталія ФІЛІПЧУК.

ВІТАЄМО!

Він нею займається всерйоз

Нашому Михайлові, заслуженому журналістові України Михайлу Михайловичу Сороці, виповнилося 55. З його розповідей знаємо: першу свою замітку із заголовком «Успішний дебют» він написав до газети, коли навчався ще у сьомому класі. З тих пір і пише, пише...

Та одна річ — самому писати, інша — очолювати журналістський колектив. І це йому добре вдається з вересня 1990 року на посаді головного редактора відомої в нашій державі газети «Урядовий кур'єр». Автор численних газетних публікацій, кількох книг він уже із сріблястою сивиною, але ще молодий душею, сповнений прагнення зробити свою газету іще кращою, популярнішою. При цьому залишається терплячим, ввічливим, доброзичливим до людей і скромним.

Будь, Михайле, Михайле Михайловичу, й надалі таким! Міцного козацького тоб здоров'я й нестерпної творчої наснаги ще на багато-багато десятиліть! Хай усе ж здійсняться твої прекрасні редакторсько-журналістські задуми і мрії!

Твої однокурсники, колеги з «Голосу України».

КОНКУРС «БІЗНЕС-КРОСВОРД»

Ми продовжуємо публікувати кросворди для конкурсу «Бізнес-кросворд»

Усього зареєструвалися й у такий спосіб взяли участь у першому турі конкурсу 262 особи. Нижче ми наводимо список учасників, що надіслали правильні відповіді, і набрану ними кількість балів:

Данилов Микола Миколайович 10
Макаренко Горій Миколайович 9,75
Alex Golovchenko 9,5
Дорохо Дмитро Борисович 9,25
Данилова Олена Михайлівна 9,0
Николайчук Тетяна Володимирівна
і Лук'яненко Олена Василівна 8,75
Гребенюк Дмитро Вікторович 8,5
Черпак Сергій Іванович 8,25
Бидюк Людмила Вікторівна 8,0
Артемчук Тетяна Олександрівна 7,75

Інформацію про інших учасників Ви можете знайти на сайті VlasnaSprava. Info.

Участь у конкурсі: для того, щоб взяти участь у конкурсі, необхідно скористатися одним із трьох можливих варіантів передачі відповідей: заповнити електронну версію кросворда на сайті VlasnaSprava. Info, переслати пронумеровані й класифіковані (горизонталь—вертикаль) відповіді на електронну адресу: crossword@vlasnasprava. Info або на факс 490-58-30. Зараховуються тільки ті відповіді, що були відправлені не пізніш як за 10 днів з дня виходу першої публікації в ЗМІ.

Система оцінки: відповіді учасників оцінюються за десятибальною системою. Критерії — правильність і швидкість, з понижувальним рейтингом на 0,25 бала. Іншими словами, учасник, що надіслав першим правильну відповідь, одержує 10 балів, другим — 9,75 і т. д., включно до 0,25 бала. Для участі в конкурсі необхідно зареєструватися й одержати ідентифікаційний номер: заповнити анкету на сайті VlasnaSprava. Info або ж вказати в інших носіях контактну інформацію: ПІБ, адреса, телефон і електронна адреса (якщо є).

Переможці визначаються за накопичувальною системою оцінки результатів: учасник, що набрав найбільшу кількість балів після закінчення конкурсу, одержує головний приз.

Докладна інформація про конкурс — у «Голосі України» за 25 січня ц. р.

Кросворд № 2 дивіться на 8-й стор.

▼

КАЛЕНДАР

Гармонія Чичибабіна

Якби Борис Чичибабін був з нами, сьогодні йому виповнилося б 80 років. Народився він у Кременчуці. Писав російською мовою й нагадував про це, ніби сам собі:

«Как Алексей Толстой и Пришвин
От русской речи охмелев,
Я ветром выучен и призван
Дышать и думать нараспев.»

Але й без українських інтонацій та реалій його поезію теж неможливо уявити, ось беремо навмання кілька рядків:

«Меняю хлеб на горькую затяжку.
Родимый дым приснился и запах.
И жить легко и пропадать не тяжко
С курящейся цигаркою в зубах.»

Він прожив довге й складне життя. Вірші писав ще зі шкільної лави. Закінчивши в Чугуєві середню школу, почав навчатися на філологічному факультеті Харківського університету. Під час війни служив у Закавказзі. 1945-го демобілізований. Повернувся до університету, а через рік — арешт і п'ять років ув'язнення за антирадянську агітацію. Потім був токарем, робітником сцени, бухгалтером. З початком хрущовської «відлиги» знову зазвучав, 1963 року вийшла перша книжка, наступного — ще одна.

З приходом епохи Брежнєва й наступом реакції не змирився. 1972 року, разом з Миколою Лукашем, його виключили зі Спілки письменників. Але у 80-х Чичибабін знов зазвучав, про нього знову заговорили. В 90-х з'явилися книжки. Слава була й раніше, а визнання — наприкінці життя. 1997-го Бориса Олексійовича не стало. Розвал Союзу він сприйняв як особисте горе і втрату звичного для себе культурного простору. На цьому тепер іноді спекулюють «дослідники». Чи варто це робити? Чичибабін був найбільшим російськомовним поетом нинішньої України, й того досить, щоб в Україні про нього залишилася світла пам'ять.

Аттила МОГИЛЬНИЙ.

Фото Миколи КОВАЛЬЧУКА.

Космічний поклик

ВІДГУКНІТЬСЯ!

За міжнародною програмою з такою назвою 14 лютого в Євпаторії спеціалісти Національного центру управління і випробування космічних засобів України відправлять чергове послання позаземним цивілізаціям. Радар гігантської євпаторійської радіоастрономічної обсерваторії з діаметром чаші 72 метри пошле в космос закодовану в цифрах інформацію про Землю й людство. Крім наукових даних, міжгалактична вісточка нашим космічним братам по розуму міститиме листи і фотографії з України. Радарів такої потужності у світі лише три: один в Євпаторії і два в Америці, яка з Х'юстона й спонсорує проект під назвою «Космічний поклик». Інформація з Землі майже щороку періодично транслюється в напрямку кількох зірок, схожих на наше Сонце, із сподіванням на те, що біля них є планети з ознаками життя. До кожної з зірок послання передається радіохвилями, що летять зі швидкістю світла. Ці зорі так віддалені від нашої планети, що «космічна пошта» має дійти до них не раніш як 2050 року. За підрахунками євпаторійських вчених, радіоімпульс може повернутися на Землю через півтора століття. Цікаво, що саме з Євпаторії рівно тридцять років тому вперше у світі було відправлено унікальне міжпланетне радіотелеграфне повідомлення з нашої планети, що лише через 12 років змогли повторити американські вчені з радіоастрономічної обсерваторії в Аресібо з допомогою трьохсотметрового параболічного радіотелескопа. А нині вісточки у Всесвіт стали вже такими буденними, що їх відправляють і діти. Попередні блоки інформації «Агов! Ми — земляни» і «Привіт, Галактико!» відправили в космос юні комп`ютерники сімферопольського «Відкритого космічного ліцею» і євпаторійського дитячого астрокосмічного центру, котрі сподіваються, що їм таки пощастить отримати відповіді на сигнали з Землі. Адже міжзоряні трансляції заплановані на все нинішнє століття.

Віктор ВАСИЛЬЄВ.

«Голка — моя зброя»

Іронізує Юрій Савка, досконалості художніх вишивок якого може позаздрити будь-яка майстриня. Колишній економіст-будівельник, вийшовши на пенсію, під впливом творчості отця доктора Дмитра Блажейовського (з Риму) захопився вишиванням ікон. Пізніше його колекцію прикрасили портрети історичних та літературних героїв. А одну з своїх робіт волинський майстер присвятив борцеві за незалежність України В'ячеславу Чорноволу.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Стань інвестором свого житла

Головне будівельне відомство країни ратує за поширення досвіду столичних будівельників

Житлова проблема, на жаль, продовжує хвилювати мільйони українців. Сьогодні в черзі на житло в Україні стоїть понад 1,6 мільйона сімей, 340 тисяч з них —пільговики, тобто люди, яким житло потрібно невідкладно. Як скоротити цю чергу?

Уряд для подолання проблеми намітив збільшити обсяги спорудження житла до 2005 року вдвічі. Однак, за словами голови Державного комітету будівництва й архітектури Валерія Черепа, щорічні темпи зростання галузі не дадуть змоги добитися такого результату, якщо в країні не буде широко запроваджено механізми довгострокового (іпотечного) кредитування житлового будівництва. Ці механізми протягом останніх років успішно застосовує холдингова компанія «Київміськбуд», і життєво важливою проблемою для галузі, на думку керівника Держбуду, стає максимально широке поширення досвіду компанії на всю країну. Про це Валерій Череп заявив, прийшовши нещодавно на засідання ради директорів холдингу.

Він також зазначив, що схема житлового будівництва за рахунок коштів населення, яку «Київміськбуд» застосовує з 1995 року, та співпраця з банком «Аркада», що забезпечує кредитування населення в рамках цієї програми, є досить ефективним способом розвитку будівельної галузі і забезпечення житлом тих, хто його потребує. Справді, 72 відсотки житла, спорудженого минулого року підрядним способом у Києві, та майже 38 відсотків — в Україні, було збудовано саме «Київміськбудом». Спільно з цією компанією банк «Аркада» перший в Україні почав випускати іпотечні облігації, надаючи кредити на купівлю житла до 30 років під найнижчі на ринку відсотки.

Голова Держбуду висловився і за зниження ставки ПДВ для будівельних організацій. В. Череп зауважив, що будівельна галузь — одна з найбільш стимулюючих економіку держави, тому її потрібно всіляко підтримувати. Присутній на тому ж засіданні президент «Київміськбуду» Володимир Поляченко повідомив, що сьогодні холдинг будує житлові будинки за своєю програмою вже в Дніпропетровську, Одесі, Запоріжжі, Вінниці та Чернівцях, а також веде переговори про поширення власного методу в Івано-Франківську, Рівному, Полтаві, Луганську, Донецьку та інших містах країни. Отже, є надія, що завдяки досвіду столичних будівельників черга на житло, в якій чекають кілька мільйонів людей, істотно зменшиться.

Віктор СЕРЕДА.

У НАШИХ КОЛЕГ

На сторінках «Губернатора» — Сумщина

Вийшов шістнадцятий номер міжнародного громадсько-політичного журналу «Губернатор». На його сторінках —Сумщина — прекрасна й багата земля, що колисала талант Петра Чайковського, Антона Чехова, Максима Березовського, Дмитра Бортнянського, Миколи Хвильового та багатьох інших сподвижників нашої духовності.

Сумчани знають і глибоко шанують минуле свого краю. Усі свої сподівання на краще майбуття, на позитивні зміни вони пов'язують із енергійними діями голови облдержадміністрації Володимира Петровича Щербаня — знаного в Україні політика й управлінця, людини в усьому сучасної, ділової, налаштованої на буденну роботу, на її неодмінно позитивний результат, акцентує головний редактор часопису, заслужений журналіст України Богдан Білейчук.

Головний пріоритет програми облдержадміністрації на 2003 рік — підвищення рівня життя населення. Безперечно, сумчанам вдасться досягти цієї мети. Адже вони діють енергійно на всіх напрямах — у галузі економіки, в сфері культури та освіти, охорони здоров'я. Їм є чим похвалитися. Ми переконалися в цьому, відвідавши чимало підприємств області, побувавши в багатьох селах, науково-дослідних установах, господарствах. Про все це — на сторінках «Губернатора».

Комбінат сідає за комп'ютер

Два комп'ютерні класи, оснащені 26 сучасними машинами, відкрито в навчально-виробничому центрі металургійного комбінату «Азовсталь» (Маріуполь). Комп'ютери підключено до сервера та локальної обчислювальної мережі підприємства. Комбінат впроваджує інтегровану систему управління виробничо-господарською діяльністю, тож найближчим часом за комп'ютери сядуть і керівники підрозділів, і виконавці у сфері збуту, матеріального забезпечення та фінансів. До кінця року в цих класах заплановано навчити близько 700 працівників комбінату.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Його почерк — синизна

МАЙСТЕРНИК

Піратський період

Якби в дитинстві Саші Ткаленко сказали, що він триматиме в руках імператорську шпагу, прикрашену коштовностями, до такого пророцтва, найімовірніше, він поставився б як до найкрасивішої казки про нього самого. У третьому класі він зробив свою першу роботу — симпатичний кухонний ніж і подарував його мамі. Щиро кажучи, дорослих він здивував, бо ніж було зроблено досить майстерно. Але як далі ставитися до захоплення сина, батьки не знали. Малюнками ножів, клинків і шпаг було розмальовано всі Сашині чернетки та зошити. Думали, з часом мине в сина цей «піратський» період. Але він не минув, а переріс у серйозніше заняття. Виготовлення та реставрація клинків стали Сашиним ремеслом.

«Репліка» ожила

Прізвище Ткаленко в шахтарському Антрациті добре знане. Сашин дід Вадим Якович товаришував із Костянтином Симоновим і навіть послужив прототипом для образу Сабурова. Іменем діда названо один із кварталів міста. Батько Олександра — відома постать серед художників і мисливців, як художник шанована в місті й його мама. Саша — теж творча натура. Але визначити своє творче кредо ні після школи, ані після армії не зміг, тому пішов працювати прохідником на шахту. Нічого дивного, нелогічного в цьому не було. В Антрациті багато хлопців починають свій життєвий шлях саме з шахтарської професії. Саша теж спустився в шахту, обравши одну з найскладніших її ділянок — проходку.

Ті роки для вугільної промисловості були найважчі. Зарплату гірникам не видавали місяцями, шахти закривалися, тож робітники почали шукати заробітки в сусідніх областях. Частина антрацитівських гірників подалася до Ростовської області, але Саша від цієї спокуси встояв. Проте саме Ростов-на-Дону відіграв у його долі визначну роль. Одного разу його друг побував там і потім з таким захопленням живописав виставлену в антикварній крамниці міста раритетну зброю, що Саша, із цікавості, поїхав у Ростов. Цінителя, знавця, майстра видно одразу. Таким і побачив юнака директор крамниці. І навіть пішов на ризик, довіривши йому реставрацію драгунської офіцерської шаблі «Репліка», датованої 1881 роком. Роботу було зроблено блискуче. І в Олександра Ткаленка розпочався, мабуть, найцікавіший на сьогодні період життя.

Вважається, що на Сході України Саша — єдиний майстер такого масштабу. Він виготовляє холодну зброю, використовуючи вельми рідкісну технологію інкрустації під назвою «синизна». Вона надає його виробам надзвичайну витонченість. Ще в дитинстві йому якось до рук потрапив каталог, де він уперше побачив клинок з візерунками на лезі, зробленими методом чорніння, золочення та синіння. Саме останнє й справило на нього дуже сильне враження. Пізніше Саша прочитав усе, що стосувалося теоретичного опису методу синіння. А ось технологія до певного часу була для нього загадкою. Але він її розгадав. Це допомогло самоутвердитися в житті та й остаточно обрати для себе творчий шлях. Він став Майстром, який приборкав метал і перетворив його на вишукані вироби з головною «фішкою» — синизною. Він став реставратором, міжнародним експертом, шанованим серед хранителів історичних цінностей та колекціонерів. А Саші лише 29 років.

(Закінчення на 8-й стор.).

АНОМАЛІЇ

Обережно: дороги з «бісиками»!

На кримських дорогах складні для розуміння і пояснення дива трапляються здавна і постійно. До того ж зазвичай набагато трагічніші за описані великим Гоголем чудасії, відьмацтва, вурдалацтва і бісівства. Йдеться про таємниці «темних місць» небезпечних і високоаварійних кримських шляхів, які всерйоз вважають зачарованими не лише водії і пішоходи, а й чимало даїшників, фахівців і науковців.

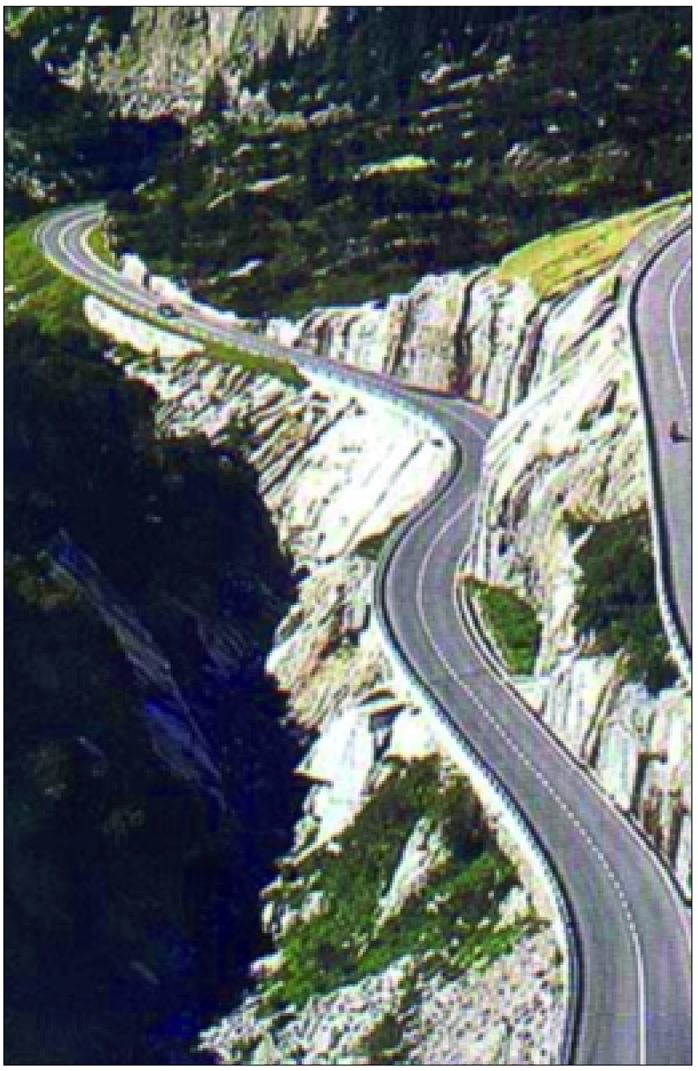
Це вони — патогенні місця — істотно примножують кількість аварій на півострові, спричинених доволі звивистими серпантинами гірських доріг, нікудишнім станом більшості шляхів, перенасиченістю їх транспортом. Особливо влітку, коли, за підрахунками працівників ДАІ, повз їхній пост лише на Ангарському перевалі за одну хвилину проноситься в середньому не менш як 25 авто. Чималого клопоту додає й підвищена сейсмонебезпечність, екогенні геологічні процеси, а найбільше — руйнівна дія майже півтори тисячі неотектонічних рухів порід — зсувів, які вже скалічили чотири тисячі гектарів півострова. Почастішали й випадки повної втрати орієнтації в просторі абсолютно тверезих водіїв, інші загадкові явища. Особливо рясні вони в районі перетинів, перехресть, розворотних кілець, де рух автомобілів уповільнюється, а час дії аномальних зон на людину, відповідно, збільшується. Причину і специфіку постійно великої кількості прикрих дорожніх пригод вбачають не лише в підвищеній інтенсивності руху та зниженні культури пересування на шляхах навіть фахівці — працівники кримського ДАІ.

То чому щодня — не лише в розпал курортного сезону, попри посилене патрулювання з залученням додаткових сил ДАІ навіть із сусідніх регіонів, на півострові трапляються автомобільні аварії, в яких люди гинуть і отримують каліцтва? Чому ці трагедії, міліцейські звіти, про які нагадують рапорти воєнних дій, стали буденністю?

Річ у тім, що на всій території півострова є вже розкриті і ще мало вивчені місця, аварійність яких фахівці пояснюють їх аномальністю. Втаємничені в їх природу кримчани відстоюють думку, що в таких «темних місцях», де аварії і техногенні катастрофи зустрічаються найчастіше, причина лих криється не так у поведінці людей чи несправності техніки, як у сильному впливі геопатогенних зон і природних аномалій. Методично і давно вивчаючи різні автокатастрофи, що відбуваються на шляхах в одних і тих само місцях з достатньою часткою закономірності, титуловані фахівці кафедри інженерної геології Кримської академії природоохоронного і курортного будівництва доводять, що є прямий взаємозв`язок між дорожньо-транспортними пригодами і природними аномаліями складного за геобудовою півострова, а частота пригод на певних ділянках шляхів безпосередньо залежить від сили впливу геопатогенних зон. На цьому омитому морем шматку землі, який колись був дном океану, зберіг сліди колосальних за потужністю землетрусів і вивержень вулканів, а за кількістю карстових порожнин схожий на помережаний дірками добрячий шматок голландського сиру, таких «зачарованих» місць чимало. Науковці відносять до них ділянки суші й моря, де в напруженому стані перебуває геологічне середовище, є порожнини і розломи, могутньо діють підземні випромінювання, невидимі енергетичні стовпи. Їх дослідження за спеціальними методиками проводять уже понад тридцять років. А публікаціям у місцевих газетах про трагічні й дивні випадки на «дорогах з бісиками» (ще коли швидкість обмежувалася всього-на-всього п'ятьма верстами на годину), рівно сто років. Занотованим же впродовж багатьох віків дивовижним дорожнім випадкам, які утворюють зловісні ланцюги трагічних закономірностей, немає ліку.

Сьогоднішня статистика теж невтішна: лише останнім часом близько 300 кримчан і гостей півострова загинуло, а понад 1900 отримало травми в результаті майже 1600 дорожньо-транспортних пригод, з яких 76,5 відсотка сталося з вини водіїв і майже 20 відсотків — пішоходів. До непевних зон з найбільшою кількістю аварій насамперед відносять Севастополь, де біля десятка (зважте: не серпантинних, а здебільшого найрівніших ділянок доріг з хорошим оглядом місцевості) споконвіку і постійно збирають рясні «жнива» каліцтв і смертельних випадків. До того ж зовсім поруч від цих «чорних плям» на цьому ж шляху, або на карколомних вигинах сусідніх нічого схожого не відбувається. Як твердять вчені, є такі «заворожені місцини» під Інкерманом, Бахчисараєм та Малим Маяком, на Тарханкутському плато, ділянках Судакського і Феодосійського шосе — в таємничій Кіммерії, в Керчі, в районі автовокзалу Алушти, де колись був великий стародавній кримськотатарський цвинтар. Місця численних давніх поховань всіх часів і народів історії Криму, як і георозломи, екстрасенси найрізноманітніших шкіл і науковці-природознавці одностайно вважають небезпечними, такими, що створюють негативне поле і потужні викиди ще не до кінця вивченої енергії.

Тому за ініціативою науковців Кримської академії природоохоронного і курортного будівництва і керівництва ДАІ на півострові вперше в Україні почато комплексну розробку карти-схеми кримських доріг з позначенням основних геопатогенних зон найважливіших магістралей, де постійно трапляються автокатастрофи і дорожньо-транспортні пригоди. На цій карті буде позначено і розкрито таємниці всіх кризових і аварійних ділянок півострова з пересторогою водіям бути на них особливо обережними і уважними. Є надія, що це нововведення, як і відповідні нові дорожні знаки (аналогічні позначки аномальних місць вже є в деяких країнах), відверне чимало дорожніх трагедій.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

СУСПІЛЬСТВО

Мільйон доларів — і ми зможемо побачити «Ва–банк–3»!

КЛУБ ЗНАМЕНИТОСТЕЙ

За двадцять років, що минули від моменту виходу на екран блискучих польських комедій «Ва-банк» і «Ва-банк-2», Ян МАХУЛЬСЬКИЙ, виконавець головної ролі «ведмежатника» Генріка Квінто, трохи постарів. Але геть не змінилися його живий погляд, чарівна усмішка, вишукані манери. Коли я почула, що влітку йому виповнюється 75, то просто не повірила...

З відомим польським актором і батьком не менш відомого режисера Юліуша Махульського, автора «Дежа вю», «Кінгсайз» та інших чудових фільмів, ми розмовляли в нього вдома. Але перед тим, як увімкнути диктофон, вирушили на кухню — варити каву. Дорогою пан Махульський провів екскурсію по своїй квартирі, стіни якої обвішані фотографіями — кадрами з фільмів і сценами із спектаклів. А ще навкруги багато книжок, просторий дорого і зі смаком обставлений під старовину кабінет. Помилувавшись з вікна кухні пейзажем засніженої Варшави і захопивши із собою тацю з кавою, ми перейшли до просторої затишної вітальні. В ній на одній із книжкових полиць я побачила статуетку «Оскара».

— «Оскар» справжній?

— Ні, — сміється Махульський. — Я грав одну роль у спектаклі у Вроцлаві, і так там моя гра сподобалася, що мені подарували «Оскара».

— Розкажіть про себе.

— У Варшаві я живу і працюю вже 36 років. А спочатку акторствував у Лодзі. Коли приїхав до столиці, то побачив, що таких, як я, акторів тут хоч греблю гати, і ми з дружиною пішли навчатися на режисерські курси. Після них відчув себе незалежнішим і створив свій театр. У нас не було ні грошей, ні приміщення, ні людей, але були ідеї, і театр було створено. Йому вже 25 років. Тепер я дещо від цього відійшов і три роки тому створив з дружиною приватну школу акторського мистецтва. Вона так і називається «Школа Галини та Яна Махульських».

Крім роботи режисером і педагогом, я зіграв багато ролей у кіно. А почалося все 1957 року з фільму «Останній день літа». Ця стрічка отримала тоді Гран-прі у Венеції...

— Чим займається тепер?

— Як я вже сказав, викладаю в акторській школі. Моя система навчання відрізняється від класичної тим, що студенти вже на першому курсі грають багато ролей, до того ж складних. Не без гордості підкреслю, що виховав багатьох акторів, які значно кращі за мене. Тепер раз на тиждень їжджу читати лекції у кіношколу в Лодзі і тут, у Варшаві, викладаю тричі на тиждень.

— Коли востаннє знімалися в кіно?

— Торік у фільмі «Гроші — це не все». Крім того, я знявся в невеликій ролі в новій комедії Юліуша Махульського «Суперпродукція», прем'єра якої відбудеться в лютому.

— Які ролі вам подобаються?

— Я люблю грати своїх сучасників. Утім, вибір небагатий: режисери пропонують ту чи ту роль, і ми погоджуємося або не погоджуємося. Ми не Голлівуд, де є безліч сценаріїв і ти можеш вибрати те, що тобі до вподоби. Єдина роль, яку писали спеціально для мене, — це роль у фільмі «Наймач квартири».

— Розкажіть про свою сім'ю.

— Моя дружина Галина — актриса, режисер, педагог. Син Юліуш Махульський — режисер. Він завжди хотів бути режисером і, хоча він ще молодий, уже зробив чимало гарних фільмів. До речі, вчора по телевізору показували «Сексмісію» (в нашому прокаті «Нові амазонки». — **Авт.**). Я вважаю, що син у мене «вдався на славу».

— Чи вмієте ви грати на трубі?

— Ні. «Ва-банк» знімали лише два місяці. За такий термін я просто не міг встигнути навчитися. Ви сміятиметеся, але найвідоміший у нас у Польщі трубач, подивившись фільм, був переконаний, що я вмію грати. Це один із найприємніших компліментів, пов'язаних з роллю Квінто.

— Як народилася ідея «Ва-банку»?

— Ми відпочивали на морі з Юлієм і Галиною. Там усе й придумали. Юліуш був тоді на третьому курсі, і впродовж наступного року з'являлися нові ідеї стосовно сценарію. Зрештою «Ва-банк» став дебютним фільмом мого сина на четвертому курсі.

— Ви з самого початку планували знятися в цьому фільмі?

— Загалом так. Але згодом з'явилися сумніви. Гадав, що почнуться чутки, плітки. Мовляв, допомагає своєму синочкові... І тоді відомий польський режисер Єжі Кавалерович, у якого Юліуш навчався в групі, сказав: «Що тут думати! Батько має грати і край!». Проте Юлек довго роздумував над тим, хто все-таки зіграє головну роль. А потім мені сказав: «Я знаю, як зіграє той актор, і знаю, як цей, але я не знаю, як це зіграєш ти, і тому зніматиму тебе».

— Чи траплялися під час зйомок які-небудь курйози?

— У фільмі була сцена, коли кілер приходить до готелю, щоб мене застрелити. В актора, котрий виконував роль найманого вбивці, був для таких цілей пістолет з глушником. Коли він вистрелив у мене, зірвався глушник і пролетів за міліметр від моєї голови. Юлек зупинив зйомку і закричав: «О, ні, ні! Татка мені прошу не вбивати!». Після чого він змінив цю сцену, і у фільмі я втікаю через вікно, кілер за мною і так далі.

— Ваш особистий характер схожий на характер Генріка Квінто?

— Важко сказати. Квінто — професіонал, якому боляче і соромно через те, що Крамер його засадив у в'язницю. Саме цю гіркоту від зради я й намагався передати. Ми з Юлеком домовилися від самого початку, що я гратиму трохи американізованого героя, з глибоко схованими всередину почуттями, гратиму по-голлівудськи: менше — отже, більше. Я постійно мав бути спокійним, урівноваженим. Якщо я посміхався, то ці кадри безжалісно перезнімали або під час монтажу вирізали. Це робилося для того, щоб бандит залишався бандитом і не особистою чарівністю, а своїми вчинками завойовував симпатії глядачів.

— Чи підтримуєте ви контакти зі своїми партнерами по цьому фільму?

— Авжеж! Нещодавно пройшов мій бенефіс в одному з театрів Кракова. Там були мої студенти з Лодзі, був той актор, якого ви знаєте як Крамера. На жаль, пан Вітольд Пиркош (Датчанин. — **Авт.**) не міг приїхати.

— Чи не збирається Юліуш Махульський знімати «Ва-банк-3»?

— Сценарій «Ва-банку-3» давно є. Немає грошей. Для зйомок потрібен мільйон доларів. Юлек не хоче ходити й просити милостиню на «Ва-банк». Звісно, якщо хтось прийде і покладе на стіл мільйон доларів, то ми зробимо продовження. Адже всі актори живі, здорові й із задоволенням знімуться в цьому фільмі.

— Чи були ви в Україні?

— Так, років двадцять тому, коли їздили з прем'єрою «Ва-банку». Пригадую, фотографувався біля якогось великого пам'ятника на березі річки чи моря... Українських акторів я практично не знаю. Знаю російських — Козакова, Табакова, Баталова, але ніколи не знімався з ними і ніколи не грав у радянському та російському кіно.

— Якби вас запросили зніматися в українському кіно, ви погодилися б?

— Залюбки! Адже це нові люди, нові враження! Я три головні ролі грав в угорському кіно, а ще в американо-шведському фільмі. Довелося вивчати англійську. Я розмовляв, як мавпа.

— Що нині відбувається з польським кіно?

— Телебачення припинило фінансувати кіно. Про державу я взагалі мовчу. Отож єдине джерело фінансування — банки і люди, котрі дають гроші. Нині дуже важко. Я написав сценарій досить актуального фільму «Місто без поліції». В ньому я міг би зіграти головну роль — людини в інвалідному візку, яка в містечку, де править не закон, а корупція, наодинці веде війну з порочною системою. Головний герой — старий поліцейський. Його перша спроба вивести мафію на чисту воду не вдалася, і його начебто вбили. Поліцейський повертається до цього міста вже інвалідом і починає діяти. І тільки наприкінці фільму стає ясно, що він може самостійно пересуватися, а візок був лише прикриттям... Ну написав я це все, і тепер мені треба півмільйона доларів на фільм. Ось і ходжу та стукаю в різні двері. Один банк мені обіцяв. Побачимо.

— Ситуація з польським театром також невтішна?

— Так. У Польщі 70 постійних театрів, але, щоб вижити, актори об'єднуються в міні-колективи, так звані антрепризи, і їздять зі спектаклем по всій країні. Я теж написав сценарій антрепризи під назвою «Небезпечні забави», де граю разом із молодим актором та актрисою. Ми їздили з цим спектаклем по багатьох містах Польщі. Грали його для поляків, які живуть за кордоном. Цього місяця збираємося вирушити до Лос-Анджелеса.

— Чи не запрошували вас поляки, які мешкають в Україні?

— На рівні, мовляв, ой, приїздіть до Львова. А, до речі, п'єса справді вельми цікава: до будинку молодої жінки, чоловік якої поїхав у відрядження, пізно вночі постукав дуже відомий актор — у нього зламалася машина. Вранці несподівано повертається чоловік, а вони п'ють каву... Між ними нічого не було, але ситуація подвійна, і ми починаємо зі сцени спілкуватися з глядачем і в такий спосіб з'ясовуємо, яку кінцівку спектаклю вони хотіли б побачити. Глядач немовби залучається до театрального дійства і сам моделює заключну сцену. Насправді в нас є три заздалегідь заготовлені різні кінцівки. Від них ми й «танцюємо», потихеньку керуючи нашими глядачами. Приміром, в одній ситуації актор гине, ми закінчуємо спектакль, а потім наче ненароком запитуємо: «А може, інакше закінчимо?» і показуємо інший варіант...

Ну а в державному театрі з роботою вкрай погано. Так погано ще ніколи не було.

— Що в Польщі знають про українську культуру?

— Дуже мало знають. Коли я був у Любліні, то приїжджав український театр і дуже гарно грали. Ми мали співпрацю й обмін трупами Львів—Брест—Люблін. Тепер цього немає.

— Чому мало знають? Нема інтересу?

— Люди повинні зустрічатися. Так, як, приміром, зустрілися ми з вами. На рівні держави і влади такі питання дуже важко вирішувати. В них інші проблеми. Що робити? Та просто сісти в автомобіль, приїхати до Києва і там зіграти. Звичайно, не можна забувати про комерцію, про організаторів гастролей, які швидше запросять «Комеді Франсез», аніж чудовий український театр, бо в першому випадку у виручці будуть переконані більше. Але треба приїжджати і переконувати.

— Що б ви хотіли сказати нашим читачам?

— Найголовніше для нас — бути ближче одне до одного. Нині Європа об'єднується, і нам потрібно об'єднуватися всередині неї. Приїжджати одне до одного в гості на вихідні! Я знаю, що в Україні живуть добрі й цікаві люди. Пригадую, як у 1982 році в Києві нас тихенько провели до церкви, де співав хор. Тоді не можна було приводити делегацію поляків до церкви! Але наші українські друзі провели нас і дали змогу отримати насолоду від чудового, фантастичного співу...

Інтерв'ю взяла **Яна СТАДІЛЬНА.**

Варшава.

Редакція висловлює подяку за допомогу в організації інтерв'ю Посольству України в Польщі, зокрема аташе Михайлові Бокотею.

Кадр із фільму «Ва-банк»

«Читачам «Голосу України» з великою симпатією. Вітаю вас, хотів би з вами зустрітися.

Ян МАХУЛЬСЬКИЙ.

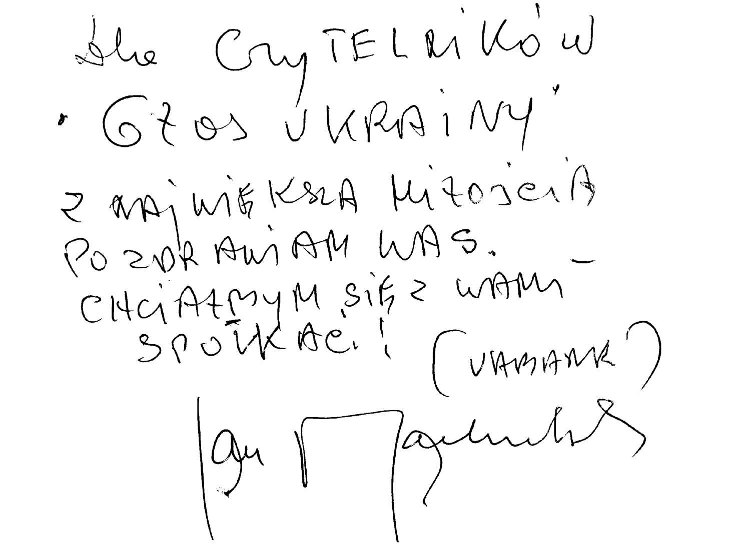

Фото автора.

Фірмовий жест Генріка Квінто

Спільна акція Національної телекомпанії України та Посольства Польщі в Україні

УВАГА: КОНКУРС

Що ви знаєте про світ: «Польща і Європейський союз»

Незабутній відпочинок у Польщі з найвищим рівнем обслуговування від фірми «Polish Prestige Hotels» (провідної холдингової туристичної компанії), а також телевізор японського виробництва та інші численні предмети відеотехніки зможе виграти кожен, хто правильно відповість на поставлені нижче запитання і надішле газетну вирізку з відповідями на адресу Національної телекомпанії України не пізніш ніж 7 березня за поштовим штемпелем.

1. Назвіть ім'я та прізвище нинішнього Президента Польщі.

2. Який день року і чому є Днем Європейського союзу?

3. Яка грецька літера є символом валюти Євросоюзу?

4. Із скількох золотих зірок на синьому тлі складається коло прапора Європейського союзу?

5. Чий текст і на яку мелодію було покладено для створення гімну Євросоюзу?

6. В якій місцевості недалеко від Варшави розташований так званий Європейський колегіум?

7. Назвіть рік та місяць, коли відбулося урочисте передавання Леху Валенсі символів президентської влади Ришардом Качоровським — останнім президентом польського уряду в еміграції.

8. В якому році відбулося хрещення Польщі?

9. В якому польському місті щорічно проходить Міжнародний театральний фестиваль «Мальта»?

10. В якому місті в Польщі розташований офіс Спілки польських міст?

Виріжте цю публікацію (копії не приймаються) і надішліть за адресою: 04119, м. Київ, вул. Мельникова, 42, Національна телекомпанія України, головному редакторові інформаційно-аналітичних програм Надії Базів.

Після кожного із запитань вкажіть пропоновану вами відповідь. На конверті зробіть позначку «Що ви знаєте про світ?». Не забудьте вказати своє ім'я, прізвище, вік, домашню адресу і контактний номер телефону.

Список тих, хто дасть правильні відповіді на всі запитання, буде опубліковано в нашій газеті на початку другої декади березня. Всі вони стануть володарями заохочувальних призів. А в Посольстві Польщі в Україні шляхом жеребкування буде визначено фіналістів конкурсу. Їх запросять на Перший Національний телеканал, де за участю Надзвичайного і Повноважного Посла Польщі в Україні Марека Зюлковського відбудеться розіграш основних 12 нагород та суперпризу конкурсу.

Бажаємо вам успіху!

Головний призовий спонсор акції — фірма «Polish Prestige Hotels». Головний інформаційний спонсор — газета «Голос України». Інформаційні спонсори — газети «Український шлях» (Львів), «Новий день» (Херсон), «Слобідський край» (Харків).

ГЛОБУС

Третій, з'ясовується, уже зайвий?

КОМЕНТАР ТИЖНЯ

Нинішній тиждень не порушив традиції, що склалася останнім часом в українській зовнішній політиці, і пройшов під чітко вираженим роком Росії в Україні. Зокрема, було перенесено тристоронні україно-російсько-німецькі переговори з питання створення консорціуму з управління українською газотранспортною системою. Німцям поки що дали «відбій». Зате відбулися двосторонні переговори між російським «Газпромом» і «Нафтогазом України», а вчора до Києва завітала й висока державна російська сторона в особі віце-прем'єр-міністра Віктора Христенка. Сам консорціум, як з'ясувалося, зареєстровано ще 23 січня. Українська та російська сторони мають у ньому по 50% акцій.

Здається, із самого початку процесові створення консорціуму бракувало прозорості й логічних пояснень його вигоди для України. Надзвичайна секретність, поспіх — усе це спричинило принаймні подив, але аж ніяк не оптимізм. А нинішні дивні маневри можуть лише ствердити у своїх припущеннях тих, хто за всім цим ясно бачить бажання Москви взяти українські труби під свій контроль, а в діях нашої сторони вбачає або історично згубну довірливість, або чиїсь вузькополітичні інтереси. Перенесення тристоронньої зустрічі, повідомив на брифінгу керівник пресслужби МЗС України Сергій Бороденков, відбулося з ініціативи російської сторони.

Турбують також відчутні трансформації в позиції Києва. Спочатку українські офіційні особи категорично заявляли: ми повинні зберегти за собою 50% плюс одну акцію, тобто контрольний пакет. Тепер з'ясувалося, що акції поділено порівну. Що це, черговий випадок сумновідомої практики поділу «побратерськи, а не по справедливості»? Чому Україна змінила свою позицію? Відповідей, як завжди, немає. Немає, втім, і протестів з боку опонентів. «Якось то воно буде...»

Здається, німецька сторона дещо розгублена: мабуть, влітку в Санкт-Петербурзі газотранспортна перспектива бачилася їй трохи іншою. Або німцям по-іншому її малювали. Голова підкомітету Верховної Ради з питань газової промисловості Олесь Гудима в інтерв'ю «Німецькій хвилі» заявив, що, на його думку, причина скасування тристороннього формату переговорів не так в непоступливості Росії, як у тому, що вже укладені двосторонні україно-російські домовленості не залишають третій стороні гідного місця. «Щоб серйозно казати про участь Німеччини в переговорах, треба денонсувати угоди, підписані на міжурядовому рівні між Україною та Росією, — заявив він. — Якщо це окозамилювання відбуватиметься в контексті чинних угод, то жодної серйозної співпраці Німеччини та двійки бути не може». Нинішня ситуація може хіба що зміцнити ще одне припущення: минулого липня у Санкт-Петербурзі німецький канцлер Герхард Шрьодер був лише своєрідною приманкою для української сторони, яку під гарними проєвропейськими гаслами підштовхнули до підписання спільної тристоронньої заяви зі створення майбутнього консорціуму. Поки що на цьому участь Берліна в європейському газотранспортному єднанні закінчилася. Навіть приблизна дата тристоронніх переговорів невідома. «Ми не сядемо за стіл, за яким двоє вже пообідали», — заявив якось посол ФРН Дітмар Штюдеманн. Двоє не двоє, а за одного, здається, вже точно можна не турбуватися. Принаймні в умовах тотальної таємності й відсутності будь-яких роз'яснень з боку українських урядових структур усе це видається саме так.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

АКТУАЛЬНО

Діти і мобілки

У Німеччині у кожної п'ятої дитини віком від 6 до 13 років є мобільний телефон, який тут називають «хенді». Майже кожному другому 12—13-річному підлітку можна зателефонувати на його власний мобільник. Такого висновку дійшли соціологи після проведення дослідження «Мрії дітей про мобільні телефони». Загалом кількість власників мобільних телефонів у цьому віці за останні півтора року зросла з 19 до 21 відсотка.

За даними дослідження, близько 76 відсотків дітей, котрі не мають власних телефонів, хотіли б їх придбати. До речі, чим менша дитина, тим більше вона розмовляє по мобільнику: діти, яким менше 9 років, використовують свої телефони майже тільки для розмов, у старших вони частіше служать для обміну короткою інформацією SMS, **повідомляє «Німецька хвиля»**.

Рукописи до опер теж не горять

Видання та рукописи лібрето до опер австрійського композитора Йозефа Гайдна, котрі вважалися загубленими в часи другої світової війни, передано до Національної бібліотеки Угорщини.

Ці документи належали угорському дворянському роду Ештерхазі. Реліквії знайшли після того, як до угорської державної адміністрації історичних документів надійшло повідомлення із одного букіністичного магазину, який купив 39 рукописів і книг. Вони, як з'ясувалося, належали самому композиторові. Нині проводять експертизу цінної знахідки, справжність якої вже підтвердили фахівці.

Фото АП.

Талія Кеті Джан об'ємом 37,5 см увійшла до Книги рекордів Гінесса як найтонша у світі.

Дорогою здивувань

Кілька тисяч арабів упродовж трьох днів січня відкривали для себе продукцію українських виробників у одному з семи об'єднаних еміратів — Рас-Аль-Хаймі.

Чому, власне, у Рас-Аль-Хаймі, а не деінде? Адже чимало «порадників» сватали для цього Абу-Дабі, Дубаї, Шарджі. Бо, по-перше, Рас-Аль-Хайм перебуває на стадії економічного розвитку, тоді як у сусідніх еміратах усі сегменти ринку вже контролюють західні фінансово-промислові корпорації. А по-друге, місце проведення свого роду українських днів підказали араби під час попередніх консультацій віце-президента компанії «Атлас» Петра Лайшева і генерального директора Харківського авіазаводу Павла Науменка з правителем Рас-Аль-Хайма та шейхами чотирьох еміратів. Відкривали для себе Об'єднані Арабські Емірати, звісно, і наші виробники. Начувані про невичерпні запаси нафти в цьому регіоні й гостинність арабських шейхів, українці швидко розібралися на місцевості. Представники гірничо-видобувного, каменеобробного комбінату з Біличів зазначили, що, на відміну від інших еміратів, у Рас-Аль-Хаймі переважає гірський ландшафт, камінь видобувають лише тут, доставляючи його споживачам автомобілями: залізниця закоротка, переривається в Шарджі — так і напрошується, щоб її добудували до морського порту на березі Перської затоки. Припортову інфраструктуру треба розбудовувати, на цьому добре знаються представники морських торгових портів в Одесі, Миколаєві, Іллічівську. З'ясувалося, про це думають і арабські міністри.

На бізнес-форумах у Рас-Аль-Хаймі та Шарджі, влаштованих після того, як за нашою традицією надломили хліб з сіллю, увагою не обминали нікого, хоч очікували, що представники «Нафтогазу України» і металургійних комбінатів матимуть найбільший успіх. На багатьох нафтових свердловинах ОАЕ стоять виготовлені в Україні труби, але з німецьким або турецьким маркуванням. Одразу скажу: пропозиція працювати без посередників зацікавила арабів. Однак виявляти свою приязнь до когось окремо тут не заведено, приязнь на усіх — однотональна, щира, як на мене, дипломатична. На переговорах араби ніколи не відмовляють, вони переносять очікувану подію в часі, посилаючись на обставини. При цьому частують вас міцною кавою або запашним чаєм (лише їм відомої рецептури) доти, доки ви тричі пальцями не подякуєте ритуальним рухом. Традиції непорушні, як релігія.

З виступів на бізнес-форумах президента компанії «Атлас» Сергія Кияниченка, голови Торговельно-економічної місії України в ОАЕ Михайла Юрлова, голови Харківського державного авіаційного виробничого підприємства Павла Науменка та інших було видно, що ми емоційніші за арабів. Бо партнерські торговельні стосунки, мабуть, для нас тепер важать більше. І до того ж хіба не розумніше використовувати літак у повітрі, ніж на землі (хтось з арабів переобладнав Іл-76 під казино)! Утім, з акваторії Перської затоки наближалася війна, і було дико торгуватися стосовно очевидного — переваг торгівлі як такої.

Тисяча і одна річ

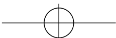
Дивний народ ці заможні араби. Торгувати вони вміють, культура обслуговування не гірша за європейську: дисконти, бонуси, картки постійних клієнтів у гігантських супермаркетах та різнокаліберних крамницях. На моїх очах куфія (традиційний головний убір араба) вартістю 75 драхм ($/3,66 драхм) перейшла до рук покупця за 28 драхм. Якщо арабові це треба, то він за це триматиметься чіпко. Вже першого дня роботи української виставки сталася приємна неприємність. О 22-й годині виставковий центр час було закривати, а люди не йшли від наших експонатів — аншлаг! З'ясувалося, на систему штучного вентилювання легень, яку демонстрували українські медики, приїхали подивитися навіть шейхи з Абу-Дабі, Дубаїв та інших еміратів. Найбільш нетерплячі з них виймали з кишень товстенькі портмоне з наміром купити, що бачать, зараз, і перекладач безперервно вибачався: задекларований на митниці товар має повернутися в Україну. А вітчизняні виробники потай раділи вдалому вибору місця проведення виставки.

Підлітаючи до Рас-Аль-Хайму, заступник генерального директора державної компанії зовнішньоекономічних зв'язків України у Афро-Азіатському регіоні «Атлас» Володимир Мудренко (один з організаторів українських днів в ОАЕ) з авіалайнера побачив, як унизу спалахнула довжелезна електрична стрічка. Здивувався: сонце ще не зайшло, а на автобані з одностороннім рухом, який з'єднав усі сім еміратів, вже увімкнули світло. По приїзді з еміратів він зізнається: ми три дні їхали дорогою здивувань. Його можна зрозуміти. На цій дорозі дають напрокат іномарку на кшталт Хонди-автомата, загорнуту в целофан за 35 доларів на добу, а повний бак бензину заливають за 10 доларів. Перед багатолюдними перехрестями ваш автомобіль на ній починає підстрибувати, якщо ви їдете на великій швидкості: нерівна поверхня асфальтівки діє краще за світлофор. А якщо вас зупинить арабський поліцейський, то не стане клеїти дурня, провокуючи на хабар. Життєві традиції вже давно сформували і правила в бізнесі. Він приваблює європейців передусім своєю порядністю і демократичністю. Спільних підприємств — хоч греблю гати, зате створюють їх на паритетних засадах, з обов'язковою наявністю рівної частки місцевого підприємця. Якщо підеш проти правил, то не подивляться, що ти шейх: злочинцем не називатимуть, а казатимуть про тебе як про людину без роботи. Для арабів цим усе сказано.

— Бізнес Об'єднаних Арабських Еміратів, — каже президент державної компанії зовнішньоекономічних зв'язків України у Афро-Азіатському регіоні «Атлас» Сергій Кияниченко, — це світ, який дуже чутливий до моральних і релігійних цінностей. Нам є що йому запропонувати. Я навіть не кажу про літак Ан-74, бізнес-класом якого зацікавилися поважні араби. Я маю на увазі тисячу і одну річ, які мали на виставці не менший попит: від радіостанцій до чохлів для мобільних телефонів. Але нам є що і запозичити в арабських підприємців. І передусім я маю на увазі підходи до справи, правила торгівлі, вміння торгувати на зовнішніх ринках, розмовляти з потенційними інвесторами.

Організатори виставки, зрозуміло, не розповідають про конкретні домовленості й угоди, які привезли з ОАЕ українські виробники. Але незабаром про них ми довідаємося — хоч так, хоч так. Головне, мабуть, в іншому: той, хто вміє щиро дивуватися, той неодмінно робить для себе певні висновки. Отже, набуває досвіду. А з досвідченим виробником у світі торгують охоче.

Сергій ВЛАД.

ОБ'ЄКТИВ

31 січня. Лідери опозиції заявили, що готуватимуться до надзвичайного з'їзду.

1 лютого. Над штатом Техас американський космічний корабель «Колумбія», заходячи на посадку, зазнав катастрофи. Загинули сім астронавтів.

2 лютого. Дзержинськ Донецької області. На шахті імені Дзержинського сталася пожежа. Загинуло троє шахтарів.

5 лютого. Під час засідання колегії Держмитслужби України Леонід Кучма запропонував знищити облюбовані нашими чиновниками вільні економічні зони.

3 лютого. Напередодні відкриття третьої сесії Верховної Ради четвертого скликання на засіданні погоджувальної ради голови комітетів, фракцій і груп обговорювали порядок денний третьої сесії.

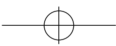

4 лютого. Київ проводжав учасників Восьмої української антарктичної експедиції, яка вирушила на станцію «Академік Вернадський».

6 лютого. У Києві відкрито VI міжнародну виставку навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні-2003».

Сім днів із життя держави очима фоторепортерів Олександра КЛИМЕНКА, Богдана МАСЛЯНИКА, Укрінформу

ГЕТЬМАНАТ

Актуальні роздуми над статтями з новітніх українських історичних словників та малої енциклопедії «Українське козацтво»

(К. «Генеза». З. «Прем'єр», 2002 р.)

К. Розумовський

В. Маковський «Українська дівчина»

ГЕОПОЛІТИЧНІ АМБІЦІЇ СПРИЯЛИ ВІДНОВЛЕННЮ УКРАЇНСЬКОГО ГЕТЬМАНСТВА

Переможно розв'язавши суперництво зі Швецією на півночі, царат звернув свій погляд на південь, де кінцевою і давно омріяною метою було завоювання Константинополя — колишньої столиці Візантії, захопленої турками 1453 року. Претендуючи стати світовим центром православ'я, царат планував будь-якою ціною «визволити» (за термінологією офіційної ідеології) візантійську столицю.

У царювання Катерини II ці наміри оформилися в грандіозний «грецький» проект оволодіння Чорним морем, Константинополем і відродженням Візантійської імперії. До речі, серед палких прихильників «звільнення» Константинополя були не лише поети-шовіністи, а й письменник-гуманіст Ф. Достоєвський.

Південні війни нищівно відбивалися на економіці, торгівлі, врешті, людських ресурсах України. Немов монгольські навали, вони спричиняли занепад життя в козацькому краї, сіяли смерть. Відвідавши Лівобережжя в 1737 році, російський вельможа А. Волинський писав, що села тут обезлюдилися, поля стоять незасіяні. Збитки сягнули 12 мільйонів рублів, загинуло понад 34 тисячі козаків, на воєнні потреби забрано 47 тисяч коней. Дійшло до того, що з північних губерній в Україну завозили зерно для весняного посіву.

Від виникнення й закінчення російських війн залежала й доля козацьких гетьманів. Після смерті Д. Апостола імператриця Анна Іоанівна вирішила не дозволяти вибори нового гетьмана.

1735—1739 рр. тривала чергова російсько-турецька війна. Анна Іоанівна була змушена обіцяти відновити вибори гетьмана, сподіваючись залучити до військових дій українське козацтво. Імператриця Єлизавета під час поїздки до Києва 1744 року підтвердила намір своєї попередниці на царському престолі. І 22 лютого 1750 року в Глухові під артилерійські салюти відбулися вибори нового гетьмана України (фактично гетьман був призначений царицею). **Кирило Розумовський** (18(29).3.1728 — 3(15).1.1803 рр.) — гетьман України в 1750—1764 роках. Народився у селі Лемеші (тепер Козелецького району Чернігівської області) в сім'ї козака. Молодший брат О. Розумовського — з 1742 р. чоловіка російської цариці Єлизавети Петрівни. Освіту здобув у Європі (університети Берліна, Геттінгена, Кенігсберга, Страсбурга). У 18-річному віці — президент Імператорської академії наук (до 1766 р. Щодо компетентного керування К. Розумовським російською Академією наук є різні думки, адже в ній тоді було багато іноземних учених зі світовими іменами. Вважається, що юний президент підтримував М. Ломоносова).

В. Капніст

На виборах новий гетьман не був присутній. Гетьманською столицею зробив зруйнований Петром І Батурин, де спорудив розкішний палац. На початку гетьманства більше жив у Санкт-Петербурзі, ніж в Україні. За К. Розумовського Гетьманщина була виведена з відомства Сенату і передана до Колегії закордонних справ. Влада гетьмана поширювалася на Запорозьку Січ та Київ, котрий перебував під управлінням російських воєвод. З 1760 р. К. Розумовський жив переважно в Україні. Провів реформи: судову, військову, освітню (впровадив обов'язкове навчання козацьких дітей і вживав заходів для відкриття в Батурині університету).

К. Розумовський — учасник двірцевого перевороту на користь Катерини II. Скликав у Глухові генеральний з'їзд козацької старшини для утвердження проведених реформ. Старшина звернулася до Катерини II з проханням повернути Україні колишні права і створити у Гетьманщині парламент на зразок польського сойму. Зміщення української автономії цілком суперечило імперській політиці Катерини II, яка примусила К. Розумовського піти у відставку. **10 листопада 1764 р. вийшов царський указ про скасування гетьманства.**

М. Рєпнін-Волконський

Для управління Україною знову було створено Малоросійську колегію. Після ліквідації гетьманства К. Розумовський деякий час — член Державної ради (1768—1771 рр.). Останні дев'ять років життя провів у Батурині, де і помер. Син гетьмана дипломат Андрій Розумовський був керівником російської делегації на Віденському конгресі 1814—1815 рр. (підсумок війн європейських держав з Наполеоном). Він жив у Відні, дружив з Л. ван Бетховеном, був знайомий з Ф.-Й. Гайдном і В.-А. Моцартом. Австрійська гілка роду Розумовських є й досі. Праправнукою гетьмана К. Розумовського була відома революціонерка Софія Перовська.

ВІЙНИ, ЗРОСІЙЩЕННЯ, КОЛОНІЗАЦІЯ...

Імператриця Катерина II «прибирала до рук» Україну за чіткою програмою тоталітарної колонізації козацького краю.

У 1740—1748 рр. на Лівобережжі було 866 українських шкіл, а вже через 60 років Чернігівський єпископ повідомив генерал-губернатора, що в його губернії всі школи російськомовні. Те саме сталося на Полтавщині, Київщині й в інших регіонах України. Главу Малоросійської колегії П. Рум'янцева-Задунайського зобов'язали провадити широку програму зросійщення краю. Навіть було заборонено будувати церкви в українському архітектурному стилі бароко. В інструкції для сенату Катерина II писала:

М. Компанієць. Ілюстрація до повісті М. Гоголя «Ніч перед Різдвом»

«Малоросія, Ліфляндія і Фінляндія — це провінції, що правляться дарованими привілеями: порушити ці привілеї відразу було б незручно; але не можна вважати ці провінції за чужі і поводитися з ними, як з чужими землями — це був би явний нерозум. Ці провінції, так само як Смоленщину, треба легкими засобами привести до того, щоб вони зрусифікувались і перестали дивитись, як вовки в ліс».

Головне, чого передусім досягли царі, застосовуючи жорстокі методи колонізації України, це зросійщення козацької еліти, яка, нехтуючи інтересами Батьківщини, захопилася особистим збагаченням. І за Петра І, і особливо за Катерини II, в російських столицях різко збільшилася кількість державних мужів — вихідців з України: О. Безбородько — сенатор, граф Римської імперії, канцлер царського уряду, І. Безбородько —граф Римської імперії, сенатор, М. Борозна —Смоленський губернатор, О. Бутович — губернатор Чернігівський і Вітебський, брати Гамалії — видатні діячі російського морського флоту, М. Гамалія —губернатор Вітебський і Тамбовський, І. Гудович — граф Російської імперії, генерал-фельдмаршал. Князь М. Рєпнін-Волконський був віце-королем Саксонії, військовим губернатором Полтавської та Чернігівської губерній...

Нащадки Василя Кочубея — генерального судді гетьмана І. Мазепи, зробили в Російській імперії блискучі кар'єри. Те саме можна сказати про нащадків родин Дараганів, Домонтовичів, Завадовських, Кованько... Відкрийте «Малоросійський родословник» В. Модзолевського, щоб переконатися, що нащадки гетьманів та їхнього оточення в обмін на свободу України одержали надзвичайні матеріальні привілеї.

Сучасний історик І. Лисяк-Рудницький не випадково наголошував, що **«Збільшення української участі в імперському політичному керівництві протікало паралельно з ліквідацією української автономної державності, лівобережної Гетьманщини. Люди, які зневірилися в можливості відстояти самобутній національний розвиток власної країни, знаходили нову Всеімперську арену для свого соціального вияву. З другого боку, відтягування найактивніших сил з українського терену позбавляло крайові установи життєздатності та радикально зменшувало їхню відпорність на нівеляторські заходи центрального уряду».**

У повісті «Ніч перед Різдвом» геніальний полтавчанин Микола Гоголь відтворив сцену прийому запорозьких козаків царицею Катериною II:

«Запорожцы вдруг все пали на землю и закричали в один голос:

— Помилуй, мамо! Помилуй!

Кузнец, не видя ничего, растянулся и сам со всем усердием на полу.

— Встаньте! — прозвучал над ними повелительный и вместе с тем приятный голос. Некоторые из придворных засуетились и толкали запорожцев.

— Не встанем, мамо! Не встанем! Умрем, а не встанем! — кричали запорожцы.»

Про московську духовну академію XVIII століття дослідники пишуть: «Кількість малоросів, які посідали професорські посади в 1721—1762 роках, доходить до 50».

Ніде правди діти — саме киянин архієпіскоп Феофан Прокопович в жовтні 1721 року в Троїцькому соборі Санкт-Петербурга, вітаючи Петра І, заявив, що йому «имя Отца Отечества и Императора Всероссийского по достоинству имети подобает...»

О. Сластьон. Ілюстрація до «Гайдамаків» Т. Шевченка

Вихідці з України стали піонерами розвитку освіти в Російській імперії, науки та культури.

Услід за «перелітними птахами» з українського півдня на російську північ часів Петра І Ф. Прокоповичем, Є. Славинецьким, Д. Тупталом, С. Яворським та іншими до Петербургу та Москви вивозили талановиту молодь: музикантів, співаків, малярів...

Світового рівня живописець полтавчанин В. Боровиковський (1757—1825 рр.) писав портрети осіб імператорського двору, ікони. Його образ Богоматері з Сином й досі зберігається на Алясці.

Та найбільше Російська імперія потребувала поповнення війська. Під час семирічної війни з Туреччиною (1768—1774 рр.) у складі царської армії воювало шість тисяч козаків. Для обслуговування війська з Лівобережжя було взято 6 тисяч коней та понад 10 тисяч волів з 8 тисячами погоничів. Більшість в Україну не повернулася.

«ЛЮБЫЕ АВТОНОМНЫЕ ОБРАЗОВАНИЯ В СТРАНЕ МЕШАЮТ РАЦИОНАЛИЗАЦИИ УПРАВЛЕНИЯ»

Зрозуміло, що не вся козацька еліта байдуже спостерігала за зросійщенням батьківщини. І тому самому К. Розумовському, можливо, вдалося б ще на деякий час зберегти гетьманську булаву, але в листопаді 1763 року козацька старшина подала Катерині II пропозицію про спадковість гетьманської посади для роду Розумовських. А дітей у гетьмана було ні мало ні багато — аж 16. Отже, коли б були прийняті пропозиції прихильників гетьмана, то українська автономія тривала і тривала б...

Ф. Кричевський «Довбуш»

Але є й інші версії різкого кроку імператриці-українофобки. Катерина II одержала інформацію про зустріч двох посланців К. Розумовського з маршалом Франції У.-Ф. Левендолем у травні 1757 року. Саме тоді член Секретної королівської ради генерал Григорій Орлик (син гетьмана в еміграції Пилипа Орлика) схиляв двір короля Людовіка XV до ідеї відірвання гетьманської України від Російської імперії. А ще до того у серпні 1764 року племінник прихильника гетьмана І. Мазепи генерального бунчужного Ф. Мировича (він повідомляв Г. Орлику: «Вся Україна напередодні повстання, як і в часи гетьмана Мазепи») підпоручик В. Мирович намагався звільнити з в'язниці спадкоємця престолу Івана IV — йшлося про спробу державного перевороту (зрозуміло, Василя Мировича відразу стратили).

Як прихильниця системи абсолютизму Катерина II була переконана, що будь-які автономні утворення в країні заважають раціоналізації управління, прийняттю універсальних законів, ефективній колонізації земель, ліквідації економічних бар»єрів.

Замість гетьманського правління було знову впроваджено Малоросійську колегію. В інструкції новому главі колегії Катерина II писала: **«Гетманщину надлежит превратить в приносящую доход провинцию, обрусить население, вести строгий надзор над старшиной, склонной к сепаратизму».**

Що ж до «обрусения», то царські заборони друкувати книжки українською мовою й вживати українську мову видавалися в 1720, 1729, 1763, 1769, 1862, 1876, 1881, 1888, 1892, 1895, 1908, 1910 та 1914 роках.

1775 року була зруйнована Запорозька Січ, а козаків перетворено на кріпаків. 1782 року утворено Київське, Чернігівське та Новгород-Сіверське намісництва — у такий спосіб скасовувався сотенно-полковий устрій — основа адміністративно-територіального облаштування Гетьманщини. 1783 року замість козацьких полків створено десять кавалерійських регулярних полків, які пізніше перейменували в карабінерські. Цього самого року на всьому Лівобережжі було остаточно введено кріпосницьку систему.

Поневолення України Катерина II здійснювала з активною участю українців. Досить назвати для прикладу, що канцлером імперії у цей період був О. Безбородько, а міністром освіти П. Завадовський. Обидва мали на батьківщині величезні маєтки, де нещадно експлуатувалися покріпачені селяни.

Але, незважаючи на московський наступ, спроби відновити українську автономію чи й самостійну державу тривали. 1767 року представники ніжинського й батуринського шляхетств звернулися до офіційного Санкт-Петербургу з настійливою пропозицією відновити гетьманське управління Україною. Царський суд засудив 33 «підписантів» до смертної кари, 18 — до заслання на каторгу до Сибіру. Але цариця зжалілася — помилувала «сепаратистів». 1791 року класик російської літератури В. Капніст здійснив таємну поїздку до Берліна з намаганням дізнатися чи підтримає Європа українське антиросійське повстання. 1812 року українська шляхта озброїла 15 кінних полків з надією, що вони приєднаються до Наполеона, якщо він піде на Москву через Україну. Яскравий антицарський напрям мали численні антикріпосницькі повстання і в східній, і в західній Україні.

Віталій АБЛІЦОВ.

Продовження. Початок у №№ 163, 168, 173, 178, 183, 188, 193, 198, 203, 208, 214, 220, 226, 232, 238, 243 (2002 р.), 5, 10, 15, 20 (2003 р.).

ДАЛІ БУДЕ

НАРОДНИЙ КАЛЕНДАР

Лютневі прикмети — снігові та замети

8 лютого — Напівхлібниці. З цим днем пов'язують перелом зими, тому кажуть: який день, така й весна.

10 лютого — Юхима. Якщо вітряно, то літо буде мокре, бо «Юхим приніс вітер на мокре літо».

12 лютого — Трьох святих. Цього дня не можна прясти, щоб не було наривів.

14 лютого — Трохима. Якщо вітряно, то літо буде мокре.

Прикмети лютого

■ Хмари йдуть низько — буде холодно, а коли пливуть проти вітру — на сніг.

■ Якщо сніг гне гілля — врожай буде рясний.

■ Ранкова зірниця швидко гасне — на мороз.

■ Грім напровесні на голе дерево — погано вродять зернові.

■ Притихли кімнатні птахи — на мороз.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1822 р. На Полтавщині народився Опанас Маркович, фольклорист і етнограф. Зібрав майже 5000 українських прислів'їв та приказок. ■ 1878 р. У Львові відбувся суд над І. Франком, М. Павликом та іншими галицькими інтелігентами за пропаганду революційних ідей. ■ 1889 р. Помер Осип Барвінський, письменник і священик з Тернопілля. ■ 1921 р. В Україні прийнято декрет про заповідник "Асканія-Нова". ■ 1981 р. У Києві відкрито Будинок органної та камерної музики. ■ 1993 р. У Брюсселі між Україною й НАТО підписано документи про програму "Партнерство заради миру".

Його почерк — синизна

МАЙСТЕРНИК

(Початок на 3-й стор.).

Недитячі ігри

У Москві вже кілька років існує воєнно-історичний клуб. Його членами є заможні люди, котрі можуть собі дозволити такі речі, як, скажімо, організувати щось на зразок вистави про одну з історичних битв. Дійство відбувається безпосередньо там, де насправді було зафіксовано факт бою. А героями вистави стають самі члени клубу, вбравшися в одяг, військову амуніцію та взявши в руки зброю того історичного періоду. Луганчанин Саша Ткаленко якраз один з тих, хто виготовляє їм цю зброю — шаблі, клинки шпаги. Робота відповідальна. Потрібно впоратися з купою спеціальної літератури, вивчити музейні експонати, аби домогтися справжньої схожості своїх копій з оригіналами. Для цього майстру доводиться працювати в запасниках Ермітажу, Третьяковської галереї та інших музеїв. В одне з таких відвідувань у нього і з'явилася можливість потримати в руках імператорську шпагу.

Мрія про запорозьку шаблю

Як експерта, котрий має статус міжнародного, Олександра запрошують оцінити зброю, визначити її «автентичність»: чи справді шабля виготовлена майстром-«клиночником» одного з донських хуторів, чи це заводське виробництво? А може, «новоробка» нинішніх умільців? Саша каже, що відчуває старовину, — їй властива особлива аура. Та це лише перший погляд. Далі провадиться безліч тестів, за допомогою яких майстер і визначає справжність, історичну цінність старовинної холодної або сувенірної зброї.

У деякі дні Олександр працює за верстатом по 15—18 годин. Працюють руки, а спина втомлюється. Обладнання в майстерні стоїть найпростіше, якщо не сказати примітивне: верстат, точило, багато різних кругів. Дивно: як з допомогою цього майстер може створювати унікальні речі?!

Якось до нього звернувся чоловік, який став володарем самого лише ефеса від шаблі. Він попросив Сашу відновити клинок, бо без нього ефес — просто шматок металу. Вивчивши різноманітні каталоги, майстер відновив шаблю, яка датована першою половиною XIX століття і належала колись російському чиновникові. Дав їй друге життя більш ніж через сто років.

На превеликий жаль Сашка, його затребуваність на Батьківщині, в Україні, невисока. Цьому є багато причин, що не залежать від майстра. А йому вельми хочеться попрацювати на відновлення історії молодої країни. Приміром, він мріє реставрувати запорозьку шаблю, котру носили козаки до 1654 року — возз'єднання України з Росією. Він уже знає, як це зробити.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ

на 10—16 лютого 2003 року

Відчуття упевненості дасть вам можливість інтенсивніше взятися за розв'язання своїх справ.

ОВЕН. Підтримка родичів або накопичена інформація і знання додадуть вам ще більше упевненості. Використайте цей тиждень для розв'язання справ, що стосуються вашого колективу або фірми.

ТЕЛЕЦЬ. Завдяки змінам на роботі у вас буде можливість змінити власне матеріальне становище. Чим активніше ви діятимете, тим краще для вас. Можливо, на початку тижня доведеться докорінно все змінити, може, поступитися грішми і буквально почати з нуля.

БЛИЗНЯТА. Ваші досягнення і віра у власні сили допоможуть вам продовжити навчання або змінити зв'язки з тими, хто перебуває далеко або за кордоном. Використайте цей тиждень для інтенсивної спільної діяльності з партнерами.

РАК. Для вас перші дні можуть виявитися стресовими, особливо для ділових людей, доведеться терміново вирішувати фінансові проблеми через можливі втрати або борги. Завдяки вашій активності можуть статися сприятливі зміни на роботі.

ЛЕВ. Завдяки своїм партнерам або дружині (чоловікові) ви зможете змінити своє громадське становище, можливо, вступите до якої-небудь організації, громадської або політичної. Нині ви здатні перемогти суперника.

ДІВА. Ваші успіхи на роботі допоможуть вам змінити свій професійний статус або отримати стабільну роботу. Цього тижня ви будете здатні подолати труднощі і впоратися зі складними або об'ємними завданнями і на роботі, і вдома.

ТЕРЕЗИ. Цей тиждень необхідно використати для інтенсивного спілкування, обробки інформації або коротких поїздок. Хто планував придбати або оновити особистий транспорт — можете це зробити.

СКОРПІОН. Стабільна ситуація вдома і надійність — результат досягнутого вами впливу і становища в домі і сім'ї. Нехай вас нині не засмучують не з'ясовані до кінця стосунки з батьками.

СТРІЛЕЦЬ. Завдяки стабільному становищу вашого чоловіка ви почуватиметеся впевненіше. Цього тижня можуть відбутися вдалі короткі поїздки, зустрічі і знайомства. Використайте цей період для того, щоб зайнятися самовдосконаленням.

КОЗЕРІГ. Ваші повсякденні службові і домашні обов'язки стануть конкретнішими і стабільнішими. Імовірно, ви дістанете визнання або отримаєте грошову винагороду за терпіння і працьовитість. Не хвилюйтеся, що ваші фінансові справи ще не прояснилися.

ВОДОЛІЙ. Здобудете заслужений успіх завдяки витримці і терпінню, з яким ви займалися своєю творчою діяльністю. Велику радість ви отримаєте від старанності ваших дітей.

РИБИ. Ви знайдете внутрішню гармонію і спокій завдяки стабільності в сімейних стосунках. Нарешті прийміть рішення з якогось домашнього питання, що позбавить колишніх хвилювань. Спрямуйте всю свою рішучість на просування власних професійних ідей.

Фото Віталія СУДДІ.

Стародавня суперниця Багдада

На початку минулого століття під час розкопок на правому березі Тигру археологи виявили руїни мечетей, палаців, житлових будинків, фрагменти різьблення, настінні розписи. Це були руїни Самарри, стародавньої столиці, суперниці Багдада. Залишки колись квітучого міста простяглися на три кілометри уздовж широкого русла Тигру. Цікава історія виникнення нової столиці. Халіф Аль-Мутасім, який очолював могутню Аббасидську державу, оточив себе гвардією з найманців-турків. Їхня поведінка спричинювала незадоволення серед багдадців, і тоді Аль-Мутасім розпорядився побудувати нову столицю — Самарру. Як міраж у пустелі, виросло прекрасне та чарівне нове місто. Однак існувало воно лише 56 років: несприятливі умови, брак води змусили населення залишити місто, і Багдад повернув собі колишнє звання столиці. До наших днів збереглася стіна найвищої і найкрасивішої мечеті та мінарет заввишки 52 метри, вершина якого прикрашена кімнаткою-келією.

Кросворд № 2

Ми продовжуємо друкувати кросворди для конкурсу «Бізнес-кросворд»

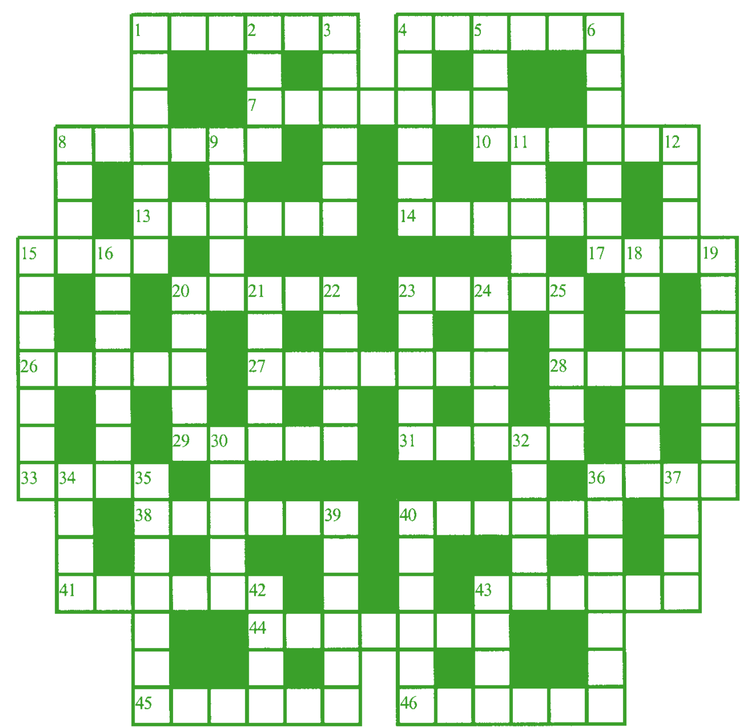
(Початок на 2-й стор.).

По горизонталі:

1. Нормативный акт, издаваемый главой государства или правительства.
4. Секьюрити.
7. Мера, принимаемая против стороны, нарушившей соглашение, договор.
8. Ввоз из-за границы товаров, технологий и капиталов для реализации и приложения на внутреннем рынке.
10. Форма долгосрочной аренды машин и оборудования без передачи права собственности арендатору.
13. Контроль со стороны различных государственных органов за соблюдением законности.
14. Название счета, который банк имеет у своего иностранного банка-корреспондента и на котором учитываются все его расходы и поступления.
15. Степень классификации ипотечных залогов (если речь идет о недвижимости).
17. Денежная единица ЮАР.
20. Мнение, выраженное голосованием.
23. Фаст-фуд итальянского происхождения.
26. Сложное производственное объединение.
27. Одна из форм производственной монополии.
28. Массированная хакерская попытка взлома крупной компьютерной сети.
29. Имущественное преступление.
31. Категория производства, определяющая объем и структуру товарного предложения.
33. Общественное мнение (книжн.).
36. То же, что квота.
38. Наиболее острый период биржевого кризиса, характеризующийся резким падением курсов ценных бумаг, и прежде всего акций.
40. Нефтяная компания Саудовской Аравии.
41. Грузоподъемность транспортного средства.
43. Счет-фактура.
44. Главный разработчик стратегии вывода продукта на рынок.
45. Срочная сделка, при которой владелец ценных бумаг или валюты продает их банку с обязательством последующего выкупа через определенный срок по новой, более высокой цене.
46. Специализация художника, изготавливающего формы для печатания денег.

По вертикалі:

1. То же, что бросовый экспорт.
2. Положительная тенденция развития производства.
3. Коммерческий конкурс, торги, аукционная распродажа по заранее поданным заявкам от участников этих мероприятий.
4. Предварительное соглашение о заключении договора в будущем.
5. Денежная единица Саудовской Аравии.
6. Ревизор, контролирующий финансовую деятельность предприятия.
8. Валюта Японии.
9. Составляющая средств массовой информации.
11. В гражданском процессе гражданин или юридическое лицо, обращающиеся в суд, арбитраж или третейский суд.
12. Официальный символ государства (наряду с флагом и гербом).
15. Степень популярности известного деятеля в области политики, культуры и т. п.
16. Сумма, на которую повышена стоимость товара.
18. Запрещение государством ввоза в свою страну или вывоза в какую-либо другую страну товаров, услуг, валютных и иных ценностей.
19. Ассигнования из бюджета, предназначенные для покрытия запланированных убытков или сбалансирования нижестоящих бюджетов.
20. Нарастающий цикл каких-нибудь действий, явлений (напр. инфляции).
21. Установленная расценка услуг или норма оплаты чего-нибудь.
22. Спортивный автомобиль, сошедший с конвейера компании «Опель» в 70-х годах.
23. Слово, пришедшее к нам из истории Древнего Рима и означающее простой народ.
24. Группа депутатов, позиционирующихся между «правыми» и «левыми».
25. Сумма средств, выдаваемая вперед в счет предстоящих платежей.
30. Регулярный доход в форме процентов, получаемый с капитала, имущества или земли.
32. Намеренное введение в заблуждение кого-либо с целью получения выгоды.
34. Единица измерения печатного текста.
35. Лицо или организация, финансирующие проведение какого-либо мероприятия.
36. Соглашение двух или более лиц об установлении, изменении или прекращении гражданских прав и обязанностей (заем, купля-продажа, подряд и др.).
37. Лучший по оборудованию, обслуживанию номер гостиницы, вагон, салон, каюта и т. п.
39. Одна из форм безналичных расчетов между организациями.
40. Издержки производства — это экономический ... себестоимости продукции.
42. Передаточная надпись на векселе, чеке и т. п.
43. Создание типичных для профессии ситуаций и нахождение в них практических решений.

Відповіді на кросворд № 1

По горизонтали: 1. Бизнесмен. 6. Брокер. 7. Сделка. 10. Станок. 12. Пенсия. 17. Авизо. 18. Автор. 19. Ажур. 20. Лира. 21. Маркетинг. 23. Овердрафт. 27. Цена. 28. Кофе. 29. Казна. 30. Народ. 32. Клиент. 33. Анклав. 36. Литвин. 37. Котлер. 38. Директива.

По вертикали: 2. Заем. 3. Мзда. 4. Аренда. 5. Сканер. 8. Статус. 9. Миссия. 11. Книга. 12. Патон. 13. Стагнация. 14. Конкордат. 15. Факторинг. 16. Трансферт. 22. Онколь. 24. Визит. 25. Фирма. 26. Доллар. 29. Кредит. 31. Декрет. 34. Шифр. 35. Тори.

ЦЕ ЦІКАВО

Зелені лікарі

Побувавши на природі, в лісі, до міської метушні ми повертаємося здоровими. Не дивно, адже такі прогулянки знімають стрес, відновлюють душевну рівновагу, дають заряд бадьорості й оптимізму. Кожне дерево діє на організм людини по-різному, важливо лише знайти СВОЄ дерево. А ще запам'ятати, що не всі породи дерев благодійно впливають на людину. Тому спілкування з тополею, барбарисом, осикою, вільхою краще уникати. Верба-цілителька поліпшить настрій, з її кори навіть готують чай, який вживають при артриті і невралгії. Береза зніме стрес, допоможе при жіночих хворобах. Глід додасть вам упевненості під час прийняття важливого рішення, а дуб зарядить позитивною енергією. Посидьте після роботи під липою — і станете спокійні, а сосна переможе депресію, що раптом звалилася на вас.

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159000.

(р) Платні матеріали.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311025. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»